

บันทึกคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง
เรื่อง อำนาจดูแลรักษาดินสาธารณะประโยชน์ขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองพระอุดม

องค์การบริหารส่วนตำบลคลองพระอุดมได้มีหนังสือ ที่ ปท ๗๕๑๐๑/๕๒๙ ลงวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๔๙ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาขอหารือเกี่ยวกับการใช้มาตรการบังคับทางปกครอง เพื่อดำเนินการถมดินสาธารณะประโยชน์ ซึ่งเมื่อพิจารณาประกอบกับเอกสารที่ส่งมาด้วยแล้ว สรุปข้อเท็จจริงได้ดังนี้

(๑) จังหวัดปทุมธานีได้รับการร้องเรียนจากนางสมใจ พึ่งศรี กรณีนายชั้น ขุนอินทร์ และนายช้อย ขุนอินทร์ ขุดดินปิดกั้นทางสาธารณะประโยชน์ โดยเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๑ นายชั้น ขุนอินทร์ และนายช้อย ขุนอินทร์ พร้อมด้วยราษฎรอีกจำนวนหนึ่ง ได้ทำหนังสือยกที่ดินของตนเองให้สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบทเพื่อก่อสร้างถนนสาธารณะประโยชน์ ต่อมานายชั้นฯ และนายช้อยฯ ได้ทำบันทึกลงวันที่ ๒ ธันวาคม ๒๕๔๗ ขอลอนคินการยกให้ที่ดินดังกล่าว โดยอ้างว่าการทำถนนดังกล่าวจะต้องทำให้ตลอดสายจนถึงสะพานนายปุ่นและสะพานข้ามคลองเจ้าเมืองฝั่งตะวันตก แต่ถ้าทำถนนถึงบ้านนางสมใจ พึ่งศรี และนางประยงค์ แก้วกรอง จะไม่ยกที่ดินให้ เพราะไม่เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมแต่อย่างใด การที่นายชั้นฯ และนายช้อยฯ ขุดดินปิดกั้นทางสาธารณะประโยชน์ทำให้นางสมใจฯ ได้รับความเดือดร้อน ไม่สามารถเดินเข้าออกได้ จังหวัดปทุมธานี จึงได้แจ้งให้อำเภอลาดหลุมแก้วตรวจสอบข้อเท็จจริง ซึ่งอำเภอลาดหลุมแก้วได้ตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่ามีปัญหาข้อกฎหมาย จึงขอให้จังหวัดปทุมธานีหารือสำนักงานอัยการจังหวัดปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี จึงได้มีหนังสือ ที่ มท ๐๘๔๓.๓/๑๔๔๘๑ ลงวันที่ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๔๘ ถึงสำนักงานอัยการจังหวัดปทุมธานี ขอหารือประเด็นดังต่อไปนี้

๑.๑ เมื่อวันที่ ๕ และวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๑ นายชั้น ขุนอินทร์ นายช้อย ขุนอินทร์ และนางสมใจ พึ่งศรี ราษฎรหมู่ที่ ๔ ตำบลคลองพระอุดม อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี ได้ลงนามยกที่ดินส่วนบุคคลกว้างประมาณ ๖ เมตร ให้สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบทจังหวัดปทุมธานีเพื่อก่อสร้าง ถนนสาธารณะประโยชน์ โดยระบุในหนังสือว่าจะไม่ดำเนินการเพื่อระงับหรือถอนการสละสิทธิครอบครอง ในที่ดินข้างต้น ตลอดจนจะไม่ดำเนินการใดๆ ในอันที่จะเป็นการขัดขวางการจัดการที่ดินที่ได้สละสิทธินั้น การยกที่ดินให้ดังกล่าวจะมีผลสมบูรณ์ตามกฎหมายหรือไม่

๑.๒ นายชั้นฯ และนายช้อยฯ ได้ไปให้ปากคำต่อเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลคลองพระอุดมว่า ได้บริจาคที่ดินให้สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบทจังหวัดปทุมธานีเพื่อก่อสร้างถนนจริง และหลังจากที่สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบทจังหวัดปทุมธานีได้รับบริจาคที่ดินแล้ว ได้ดำเนินการปรับปรุงเส้นทางดังกล่าวแต่ทำไปไม่ตลอด เพราะมีเจ้าของที่ดินบางรายไม่อนุญาตให้ทำ สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบทจึงได้ยกเลิกโครงการและต่อมาองค์การบริหารส่วนตำบลคลองพระอุดมได้ขอที่ดินดังกล่าวทำถนนอีก ซึ่งนายชั้นฯ และนายช้อยฯ ได้อนุญาต (โดย

อ้างภายหลังว่า ยกให้โดยมีข้อแม้ว่าองค์การบริหารส่วนตำบลคลองพระอุดมจะต้องทำถนนให้ตลอดสายจึงจะยกที่ดินให้) การให้ถ้อยคำดังกล่าวจะมีผลทางกฎหมายประการใดหรือไม่

๑.๓ คณะกรรมการฯ ได้สอบสวนนายชั้นฯ และนายช้อยฯ แล้วทราบว่า แต่เดิมนายชั้นฯ และนายช้อยฯ ได้อุทิศที่ดินให้เพราะต้องการให้ทำถนนตลอดสาย ต่อมาเมื่อทราบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลคลองพระอุดมไม่ได้ดำเนินการจัดทำถนนตลอดสาย จึงยกเลิกการบริจาคที่ดินดังกล่าวเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๗ แต่เมื่อทางราชการโดยสำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท จังหวัดปทุมธานีและองค์การบริหารส่วนตำบลคลองพระอุดมได้ดำเนินการก่อสร้างถนนดังกล่าว นายชั้นฯ และนายช้อยฯ ก็ได้ขัดขวางหรือคัดค้านแต่อย่างใด แต่กลับมาขุดถนนเพื่อปิดกั้นทางเข้า - ออก ทำให้นางสมใจ พึ่งศรี ผู้ร้องเรียน และครอบครัวได้รับความเดือดร้อน นายชั้นฯ และนายช้อยฯ มีสิทธิที่จะกระทำการดังกล่าวหรือไม่ และองค์การบริหารส่วนตำบลคลองพระอุดมจะดำเนินการก่อสร้างถนนไปตลอดสาย โดยเิกอถนนส่วนที่มีการขุดดินขวางทางไว้จะได้หรือไม่ เพราะขณะนี้ราษฎรบริเวณที่เกิดกรณีพิพาทกำลังได้รับความเดือดร้อนเป็นอย่างมาก และการที่นายชั้นฯ และนายช้อยฯ ทำการขุดดินในที่ดินที่ยกให้เป็นทางสาธารณะประโยชน์แล้ว องค์การบริหารส่วนตำบลคลองพระอุดมจะสามารถดำเนินการแจ้งความดำเนินคดีได้หรือไม่

(๒) สำนักงานอัยการจังหวัดปทุมธานีได้มีหนังสือ ที่ อส (ปท) ๐๐๓๕/๑๗๙๐ ลงวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๔๙ ถึงจังหวัดปทุมธานี ตอบข้อหารือ สรุปความได้ดังนี้

๒.๑ การที่นายชั้นฯ นายช้อยฯ และนางสมใจฯ ได้ทำหนังสือแสดงเจตนา สละกรรมสิทธิ์ในที่ดินต่อสำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบทจังหวัดปทุมธานีเพื่อทำการก่อสร้างถนนตามจำนวนเนื้อที่ที่ระบุในหนังสือ รวมทั้งระบุว่าจะไม่ดำเนินการระบหรือถอนการสละสิทธิในที่ดินดังกล่าว เป็นการแสดงเจตนายกที่ดินให้เป็นสาธารณะประโยชน์ ที่ดินดังกล่าวย่อมตกเป็นสาธารณะสมบัติของแผ่นดินตามมาตรา ๑๓๐๔ (๒) แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ การยกที่ดินให้ดังกล่าวมีผลสมบูรณ์ตามกฎหมายนับแต่วันแสดงเจตนาแล้ว แม้จะยังมีได้มีการจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่หรือยังไม่ได้มีการทำถนนตามที่แสดงเจตนาไว้ก็ตาม

๒.๒ การที่นายชั้นฯ และนายช้อยฯ ได้ไปให้ปากคำต่อเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลคลองพระอุดมขอถอนคืนการยกให้ที่ดินดังกล่าว นั้น การให้ถ้อยคำดังกล่าวไม่มีผลใดๆ ตามกฎหมาย เนื่องจากที่ดินตกเป็นสาธารณะสมบัติของแผ่นดินแล้วนับแต่วันทำหนังสือยกให้ดังกล่าวข้างต้น และการยกที่ดินให้เป็นสาธารณะประโยชน์ไม่อาจถอนคืนการให้ได้ แม้จะอ้างว่ายกให้โดยมีข้อแม้ว่าทางราชการจะต้องสร้างถนนให้ตลอดสายและภายหลังทางราชการมิได้ทำถนนตลอดสายก็ตาม

๒.๓ หากองค์การบริหารส่วนตำบลคลองพระอุดมเห็นว่าการกระทำของนายชั้นฯ และนายช้อยฯ มีมูลความผิดทางอาญาที่สามารถร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนในท้องที่ที่ความผิดเกิดได้ เพื่อจะได้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์และขั้นตอนที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา หากอัยการสูงสุดจะให้ความเห็นเสียในขณะนี้ อาจก่อให้เกิดความไม่เรียบร้อยในการวินิจฉัยสั่งการของพนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการได้ อย่างไรก็ตาม องค์การบริหารส่วนตำบลคลองพระอุดมมีอำนาจออกคำสั่งให้นายชั้นฯ และนายช้อยฯ ผู้ปิดกั้นทาง

สาธารณะดำเนินการรื้อถอนสิ่งปิดกั้นและเปิดทางสาธารณะ ซึ่งเป็นการสั่งการอันเป็นคำสั่งทางปกครองตามนัยมาตรา ๕ และมาตรา ๓๙ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ พร้อมทั้งกำหนดมาตรการบังคับทางปกครองตามมาตรา ๕๘ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว โดยกำหนดไว้ในคำสั่งว่า หากนายชั้นฯ และนายช้อยฯ ฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามคำสั่งองค์การบริหารส่วนตำบลคลองพระอุดมอาจใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยให้เจ้าหน้าที่เข้าดำเนินการรื้อถอนสิ่งปิดกั้นเพื่อเปิดทางสาธารณะด้วยตนเองหรือมอบหมายให้บุคคลอื่นกระทำการแทนได้โดยนายชั้นฯ และนายช้อยฯ จะต้องชดใช้ค่าใช้จ่ายและเงินเพิ่มในอัตราร้อยละ ๒๕ ต่อปีของค่าใช้จ่ายดังกล่าว แต่หากเป็นกรณีจำเป็นเร่งด่วน เพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำขัดต่อกฎหมายที่มีโทษทางอาญา หรือมิให้เกิดความเสียหายต่อประโยชน์สาธารณะ องค์การบริหารส่วนตำบลคลองพระอุดมอาจพิจารณาใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยไม่ต้องออกคำสั่งดังกล่าวก่อนก็ได้ ทั้งนี้ หากองค์การบริหารส่วนตำบลคลองพระอุดมประสงค์จะดำเนินการตามแนวทางข้างต้น ก็ควรขอคำปรึกษาและคำแนะนำจากคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ เสียก่อน

(๓) จังหวัดปทุมธานีได้มีหนังสือ ที่ มท ๐๘๔๑.๔/๘๔๓๕ ลงวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๔๙ ถึงอำเภอลาดหลุมแก้ว และอำเภอลาดหลุมแก้วได้มีหนังสือ ที่ ปท ๐๓๑๗/๑๓๙๒ ลงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๔๙ ถึงองค์การบริหารส่วนตำบลคลองพระอุดม แจ้งความเห็นของสำนักงานอัยการจังหวัดปทุมธานี ต่อมาองค์การบริหารส่วนตำบลคลองพระอุดมจึงได้มีหนังสือ ที่ ปท ๗๕๑๐๓/๓๖๗ ลงวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๔๙ เรื่อง ตอบข้อหารือกรณีร้องเรียนการขุดถนน นายชั้น-นายช้อย ชุนอินทร์ ถึงนายชั้นฯ และนายช้อยฯ ขอให้ดำเนินการถมคลองที่บุคคลทั้งสองได้ขุดตัดถนนเพื่อเชื่อมถนนให้ยานพาหนะสามารถวิ่งผ่านได้เหมือนเดิมภายใน ๑๕ วันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือ หากไม่ดำเนินการภายในระยะเวลาที่กำหนด องค์การบริหารส่วนตำบลคลองพระอุดมจะเข้าไปดำเนินการเอง โดยนายชั้นฯ และนายช้อยฯ ต้องชดใช้ค่าใช้จ่ายและเงินเพิ่มในอัตราร้อยละ ๒๕ ต่อปีของค่าใช้จ่ายทั้งหมด ต่อมานายช้อยฯ ได้มีหนังสือ ลงวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๔๙ ถึงองค์การบริหารส่วนตำบลคลองพระอุดมคัดค้านและขอให้เพิกถอนคำสั่งทางปกครองดังกล่าวโดยอ้างว่าเป็นการใช้อำนาจโดยมิชอบด้วยกฎหมาย

เพื่อให้การดำเนินการในเรื่องนี้เป็นไปโดยถูกต้องและชอบด้วยกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบลคลองพระอุดมจึงขอหารือคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองในประเด็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบลคลองพระอุดมมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายที่จะออกคำสั่งทางปกครองให้นายชั้นฯ และนายช้อยฯ ดำเนินการถมถนนสาธารณะประโยชน์ได้หรือไม่ และหากไม่มีการปฏิบัติตามคำสั่งดังกล่าว องค์การบริหาร ส่วนตำบลคลองพระอุดมจะสามารถใช้มาตรการบังคับทางปกครองตามมาตรา ๕๘ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองฯ โดยเข้าไปดำเนินการถมถนนเองและให้นายชั้นฯ และนายช้อยฯ ชดใช้ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการได้หรือไม่ ประการใด

คณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวโดยมีผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมการปกครองและกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น) ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด และผู้แทนองค์การบริหารส่วนตำบลคลองพระอุดมเป็นผู้ชี้แจงรายละเอียดข้อเท็จจริงแล้ว เห็นว่า ข้อหาข้อนี้ มีประเด็นต้องพิจารณา ๒ ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง การที่นายชั้น ขุนอินทร์ และนายช้อย ขุนอินทร์ ได้ทำหนังสืออุทิสที่ดินให้แก่สำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบทจังหวัดปทุมธานีเพื่อดำเนินการจัดทำถนน และต่อมาได้ให้คำยินยอมด้วยวาจาให้องค์การบริหารส่วนตำบลคลองพระอุดมดำเนินการจัดทำถนนในที่ติดดังกล่าว การอุทิสที่ดินเพื่อจัดทำถนนกรณีนี้จะมีผลสมบูรณ์ตามกฎหมายหรือไม่ นั้น เห็นว่า การที่นายชั้นฯ และนายช้อยฯ ได้ยกที่ดินให้แก่ทางราชการเพื่อจัดทำถนนสำหรับเป็นทางสัญจรของประชาชน เป็นการยกให้เพื่อสาธารณประโยชน์ ย่อมเป็นการสละที่ดินให้เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันตามมาตรา ๑๓๐๔ (๒)^๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ทั้งนี้ ไม่ว่าการแสดงเจตนาสละที่ดินจะกระทำเป็นหนังสือหรือด้วยวาจา และกรณีจะมีการจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่หรือไม่ การแสดงเจตนาย่อมมีผลสมบูรณ์และทำให้ที่ดินนั้นตกเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินโดยผลของกฎหมาย เนื่องจากการยกที่ดินให้แก่ทางราชการเพื่อสาธารณประโยชน์ มิใช่การโอนอสังหาริมทรัพย์ระหว่างเอกชน ที่จะต้องทำเป็นหนังสือและจดทะเบียนตามที่บัญญัติในมาตรา ๕๒๕^๒ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งศาลฎีกาเคยวินิจฉัยปัญหาทำนองเดียวกันนี้ในคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๗๙๗๒/๒๕๓๘ และที่ ๓๙๖๘/๒๕๔๑

ส่วนการที่นายชั้นฯ และนายช้อยฯ ได้ให้ปากคำต่อเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลคลองพระอุดมขอถอนคืนการยกที่ดินให้ทางราชการนั้น ก็ไม่มีผลเป็นการเปลี่ยนแปลงสภาพสาธารณสมบัติของแผ่นดินของที่ดินดังกล่าวแต่อย่างใด เว้นแต่จะได้มีการตราพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกาถอนสภาพการเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในมาตรา ๘^๓ แห่งประมวลกฎหมายที่ดินเท่านั้น

^๑ มาตรา ๑๓๐๔ สาธารณสมบัติของแผ่นดินนั้น รวมทรัพย์สินทุกชนิดของแผ่นดินซึ่งใช้เพื่อสาธารณประโยชน์หรือสงวนไว้เพื่อประโยชน์ร่วมกัน เช่น

ฯลฯ

ฯลฯ

(๒) ทรัพย์สินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน เป็นต้นว่า ที่ชายตลิ่ง ทางน้ำ ทางหลวง ทะเลสาบ

ฯลฯ

ฯลฯ

^๒ มาตรา ๕๒๕ การให้ทรัพย์สินซึ่งถ้าจะซื้อขายกันจะต้องทำเป็นหนังสือและจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่นั้น ท่านว่ายอมสมบูรณ์ต่อเมื่อได้ทำเป็นหนังสือและจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ในกรณีเช่นนี้ การให้ยอมเป็นอันสมบูรณ์โดยมิพักต้องส่งมอบ

^๓ มาตรา ๘

ฯลฯ

ฯลฯ

ที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันหรือใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ หรือเป็นที่ดินที่ได้หวงห้ามหรือสงวนไว้ตามความต้องการของทบวงการเมืองอาจถูกถอนสภาพหรือโอนไปเพื่อใช้ประโยชน์อย่างอื่นหรือนำไปจัดเพื่อประชาชนได้ ในกรณีดังต่อไปนี้

ประเด็นที่สอง กรณีที่ดินที่นายชั้นฯ และนายช้อยฯ ได้อุทิศให้แก่ทางราชการ เพื่อจัดทำถนนมีสภาพเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน องค์การบริหารส่วนตำบลคลองพระอุดม จะมีอำนาจตามกฎหมายที่จะดำเนินการถมถนนที่มีการขุดตัดเพื่อให้ประชาชนสามารถใช้สัญจร เช่นเดิมได้หรือไม่ นั้น เห็นว่าโดยที่มาตรา ๖๘ (๘)^๔ แห่งพระราชบัญญัติสภาพาบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลอาจดำเนินการเกี่ยวกับการคุ้มครองดูแลและรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินตามที่กฎหมายกำหนด ประกอบกับข้อ ๔^๕ และข้อ ๕ (๒)^๖ ของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๔๔ กำหนดให้การดูแลรักษา และคุ้มครองป้องกันที่ดินที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกันให้เป็นอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามที่กฎหมายกำหนดและนายอำเภอท้องที่ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗ ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลจึงมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายในการดูแลรักษาที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน ซึ่งศาลปกครองสูงสุดเคยวินิจฉัยเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ดังกล่าวขององค์การบริหารส่วนตำบลไว้ในคำสั่งศาลปกครองสูงสุด ที่ ๓๒๐/๒๕๔๖

(๑) ที่ดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน ถ้าทบวงการเมือง รัฐวิสาหกิจหรือเอกชนจัดหาที่ดิน มาให้พลเมืองใช้ร่วมกันแทนแล้ว การถอนสภาพหรือโอนให้กระทำโดยพระราชบัญญัติ แต่ถ้าพลเมืองได้เลิกใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้น หรือที่ดินนั้นได้เปลี่ยนสภาพไปจากการเป็นที่ดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน และมีได้ตกไป เป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ใดตามอำนาจกฎหมายอื่นแล้ว การถอนสภาพให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกา

ฯลฯ

ฯลฯ

การตราพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกาตามวรรคสองให้มีแผนที่แสดงเขตที่ดินแนบท้ายพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกานั้นด้วย

“ มาตรา ๖๘ ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบลอาจจัดทำกิจการในเขต องค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(๘) การคุ้มครองดูแลและรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน

ฯลฯ

ฯลฯ

“ ข้อ ๔ ที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่อยู่ในบังคับของระเบียบนี้ หมายถึง

ฯลฯ

ฯลฯ

(๒) ที่ดินที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็นโดยสภาพที่ดินหรือทางราชการได้ สงวนไว้ก็ตาม เช่น ที่ชายตลิ่ง ทางบก ทางน้ำ สวนสาธารณะ ที่เลี้ยงสัตว์ และที่สาธารณะประจำตำบล และ หมู่บ้าน เป็นต้น

๖ ข้อ ๕ อำนาจหน้าที่ในการดูแลรักษาและดำเนินการคุ้มครองป้องกัน

ฯลฯ

ฯลฯ

(๒) ที่ดินตามข้อ ๔ (๒) ให้เป็นอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามที่กฎหมายกำหนด และนายอำเภอท้องที่ตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พระพุทธศักราช ๒๔๕๗

เมื่อบทบัญญัติแห่งกฎหมายกำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษาที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน องค์กรบริหารส่วนตำบลคลองพระอุดมย่อมมีอำนาจดำเนินการถมถนนสาธารณประโยชน์ที่นายชั้นฯ และนายช้อยฯ ได้ขุดตัดให้กลับมาอยู่ในสภาพที่ประชาชนสามารถใช้สัญจรเช่นเดิมได้ นอกจากนี้ โดยที่การขุดตัดถนนสาธารณประโยชน์ดังกล่าวเป็นการกระทำให้ทรัพย์สินที่มีไว้เพื่อสาธารณประโยชน์เสียหายและไร้ประโยชน์อันเป็นความผิดอาญาตามมาตรา ๓๖๐^๓ แห่งประมวลกฎหมายอาญา องค์กรบริหารส่วนตำบลคลองพระอุดมจึงอาจแจ้งความดำเนินคดีกับนายชั้นฯ และนายช้อยฯ ต่อไปได้ด้วย

(คุณพรทิพย์ จาละ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สิงหาคม ๒๕๕๐

^๓ มาตรา ๓๖๐ ผู้ใดทำให้เสียหาย ทำลาย ทำให้เสื่อมค่าหรือทำให้ไร้ประโยชน์ซึ่งทรัพย์สินที่มีไว้เพื่อสาธารณประโยชน์ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ